

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

27. november 2009

**Samlenotat til Folketingets Europaudvalg
Rådsmøde (land og fisk) den 14. – 15. december 2009 - miljødelen**

10.	Forslag om virksomheders ansvar ved markedsføring af træ og træprodukter (FLEGT II) KOM (2008) 644 endelig <i>Politisk enighed</i>	<i>Side 2</i>
-----	--	---------------

PUNKT 1.

Kommissionens forslag til Europaparlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af krav til virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter.

KOM (2008) 644 endelig

Politisk enighed

Revideret notat

Resume:

Med forslaget pålægges virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter på EU's marked, en pligt til at udvise påpasselighed ("due dilligence") i forhold til at sikre sig, at træet er lovligt fældet i oprindelseslandet. Virksomhederne skal etablere sporings- og kontrolmekanismer, som med tilstrækkelig sikkerhed kan spore træet til en kilde, hvor der er ringe risiko for, at det er ulovligt fældet. Forpligtelsen vil alene gælde den virksomhed, som første gang markedsfører et træprodukt på EU's marked. Forslaget vil supplere den allerede vedtagne frivillige licensordning for import af træprodukter til EU: dels vil den være generel og omfatte både importeret træ og EU's eget træ, dels vil den omfatte en bredere vifte af træ- og træbaserede produkter. Medlemslandene skal udpege kompetente myndigheder, som skal administrere ordningen. Som led heri skal myndighederne godkende overvågningsorganisationer, som har etableret en "påpasselighedsordning" og som certificerer virksomheder til at følge dette. Der åbnes herved mulighed for at bygge på allerede etablerede ordninger, der tjener det formål at verificere lovligt fældet træ.

1. Status

Kommissionen har den 20. oktober 2008 sendt ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Et foreløbigt samlenotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. oktober 2008 i forbindelse med samråd i Folketingets Europaudvalg den 24. oktober forud for land og fisk rådsmødet og nærhedsnotat er oversendt den 4. november 2008.

| Europaparlamentet har 22. april 2009 vedtaget 75 ændringsforlag.

Forslaget var på dagsordenen for rådsmøde (land og fisk) den 19. januar 2009 med henblik på politisk drøftelse.

| Forslaget blev sat på dagsordenen for rådsmødet (land og fisk) den 22. – 23. juni 2009 med henblik på fremskridtsrapportering.

| Forslaget er sat på dagsordnen for rådsmøde (land og fisk) den. 14. -15. december 2009 med henblik på politisk enighed.

2. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at supplere og understøtte EU's nuværende politik og støtte den internationale kamp mod ulovlig skovhugst og den dertil knyttede handel.

Forslagets hovedsigte er at forhindre, at ulovligt fældet træ markedsføres på EU's marked, herunder at opstille fælles krav til virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter i EU.

Et generelt formål med forslaget er at bane vej for en mere bæredygtig drift af verdens skove. Ulovlig tømmerhugst bidrager således flere steder i verden til ubæredygtig drift med skovrydning og skovødelæggelse og store afledte skadevirkninger: Offentlige kasser mister hugstafgifter og skatter, korruption stimuleres og der opstår unfair konkurrence på træmarkedet. CO2-udslippet og den globale opvarmning øges, og der opstår væsentlige tab af biologisk mangfoldighed. Samtidig tilsidesættes rettigheder og hensyn til lokale og indfødte folk, som lever i afhængighed af skove.

Forslaget er en udløber af EU's såkaldte FLEGT-handlingsplan fra 2003 om skovlovshåndhævelse, samfundsforvaltning og handel. Forslaget vil gennem etablering af ny, generel regulering supplere igangværende EU-initiativer, herunder den allerede vedtagne FLEGT-licensordning for import af træ og træprodukter (Rådets forordning (EF) nr. 2173/2005). Licensordningen indebærer, at eksport af visse typer af træ fra frivilligt medvirkende partnerlande skal ledsages af en licens, som blåstempler, at træet er lovligt fældet i - eller lovligt importeret til – det pågældende partnerland, før eksport fra partnerlandet til EU. Under licensordningen har EU afsluttet partnerskabsaftale med Ghana, og der forhandles om partnerskab også med Cameroun, Congo, Malaysia og Indonesien. Der er endnu ingen licenser i markedet, da der først skal indgås partnerskabsaftaler, og den fornødne administrative kapacitet opbygges i partnerlandene.

Virksomheders pligt til at indføre en påpasselighedsordning (due dilligence system)

Med forslaget pålægges virksomheder der markedsfører træ og træprodukter på EU's marked, en generel forpligtelse til at udvise fornøden påpasselighed i forhold til at sikre sig, at træet i de pågældende træbaserede produkter er lovligt fældet i oprindelseslandet. Forpligtelsen indebærer specifikt, at virksomheder skal etablere et system med sporings- og kontrolmekanismer som med tilstrækkelig sikkerhed kan spore træet til en kilde, hvor der er ringe risiko for, at det er ulovligt fældet - i det følgende benævnt en påpasselighedsordning.

Forpligtelsen til at etablere en påpasselighedsordning vil alene gælde den virksomhed, som første gang markedsfører et træprodukt på EU's marked.

Forpligtelsen vil gælde både for træ, der importeres til EU, og træ, der fældes og handles i EU. Det betyder at kun Europæiske importører af træ og træprodukter samt skovejere som sælger træ på det europæiske marked, vil være omfattet af påpasselighedsordningens bestemmelser.

Påpasselighedsordningen skal sikre adgang til følgende informationer om det træ og de træprodukter, som en virksomhed markedsfører på EU's marked:

- en beskrivelse af produktet
- landet, træet er fældet i (hugstland)
- volumen og/eller vægt
- I givet fald navn og adresse på den virksomhed, der har leveret træ og træprodukter (underleverandører)
- oplysning om overholdelse af relevant lovgivning i oprindelsesland

Systemet skal endvidere indeholde en procedure for risikovurdering og muliggøre kontrol.

Mere detaljerede kravspecifikationer for påpasselighedssystemet skal fastlægges af Kommissionen efter en komiteprocedure (forskriftsprocedure med kontrol). Det gælder bl.a. og især kriterier for bedømmelse af risikoen for, at ulovligt fældet tømmer markedsføres på EU's marked.

Omfattede produkter

Forslaget omfatter en bred vifte af træ- og træbaserede træprodukter, herunder kævler, groft tildannet træ samt finer og krydsfiner (som FLEGT-licensordningen) og derudover tillige papir- og papirmasse, træbaserede møbler, præfabrikerede bygninger, brænde, flis og savsmuld, spånplader, fiberplader, træ-rammer, paller og kasser mv. Emballagetræ, herunder træpaller, er kun omfattet i det omfang, at det sælges eller importeres som en handelsvare i sig selv.

Træ og træprodukter, der er omfattet af og opfylder handelsbetingelserne i CITES-reguleringen eller den frivillige FLEGT-licensordning skal efter forslaget anses som værende lovligt produceret. Forslaget vil derfor ikke for disse produkter etablere yderligere krav.

Energitræ er ikke omfattet af forslaget, eftersom træ og træprodukter som anvendes til vedvarende energikilder i forslaget anses for at være indeholdt i Rådets direktiv (EF) nr. 28/2009 om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder. Følgende deraf tilstræbes det ikke at pålægge branchen yderligere administrative byrder.

Kommissionen kan justere listen af omfattede produkter. Den justerede liste skal godkendes efter en komiteprocedure (forskriftsprocedure med kontrol).

Godkendelse af overvågningsorganisationer

Medlemslandenes kompetente myndighed skal godkende overvågningsorganisationer, som har etableret et påpasselighedssystem og som certificerer virksomheder til at følge dette. Vilkår for godkendelse er bl.a. at virksomhederne skal være forpligtet til at følge systemet, og at der skal være en overvågningsmekanisme samt procedurer for opfølgning i tilfælde af konstaterede mangler.

Medlemslandene skal indenfor tre måneder tage stilling til ansøgninger om godkendelse af overvågningsorganisationer; de skal foretage lejlighedsvis kontrol af at de opfylder betingelserne for godkendelse og de skal tilbagetrække godkendelse i tilfælde af manglende opfyldelse. Kommissionen skal inden for to måneder notificeres af de kompetente myndigheder om beslutninger om tildeling, afvisning og tilbagetrækning af godkendelser.

Mere detaljerede bestemmelser for godkendelsesprocedurerne skal fastlægges af Kommissionen efter en komiteprocedure (forskriftsprocedure med kontrol).

Kommissionen skal offentliggøre en liste over godkendte overvågningsorganisationer og sikre en jævnlig opdatering.

Kontrol og rapportering

Medlemslandenes kompetente myndighed skal kontrollere, at virksomheder har etableret og følger et påpasselighedsordning som beskrevet ovenfor. Virksomhederne skal assistere myndigheden med at foretage kontrol. Myndigheden kan pålægge virksomheden at foretage fornødne justeringer.

Myndigheden skal rapportere om hvert kontrolbesøg, herunder med en beskrivelse af de pålagte justeringer. Rapporter skal gemmes i mindst 10 år og et sammendrag af rapporten skal gøres offentligt tilgængelig i overensstemmelse med reglerne for offentlig adgang til miljøinformation.

Straf

Medlemsstaterne skal fastlægge bestemmelser for straf og sikre at strafudmålingen for overtrædelse af reglerne er effektiv, proportional og har afskrækkende effekt.

Administration og samarbejde

Hvert medlemsland skal udpege en eller flere kompetente myndigheder med ansvar for implementering af forordningen. De kompetente myndigheder i medlemslandene skal samarbejde med hinanden og med Kommissionen samt med myndigheder i tredjelande. Kommissionen assisteres af komiteen for træhandel.

Medlemslandene skal pr. 30. april hvert andet år sende en rapport til Kommissionen om ordningens gennemførelse og administration de to foregående år. På basis heraf udarbejder Kommissionen hvert andet år en rapport herom til Europaparlamentet og Rådet.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har den 22. april 2009 vedtaget 75 ændringsforslag til Kommissionens forslag. Forslagene har endnu ikke været drøftet i rådets arbejdsgruppe for skov. De væsentligste ændringsforslag er følgende:

- det skal være forbudt at markedsføre ulovligt træ på det Europæiske marked
- alle led i leverandørkæden, skal være omfattet af en minimumsforpligtelse under påpasselighedsordningen.
- Overvågningsorganisationer skal udpeges af Kommissionen for at sikre en ensartet implementering i medlemsstaterne.
- Indførsel af en ny mærkningsordning i EU for lovligt træ.
- Uafhængig 3. partskontrol af virksomhedernes påpasselighedssystemer.
- Lovlighedsdefinitionen skal udspecificeres og udvides til at gælde overholdelse af lovgivning for beskyttelse af den biologiske mangfoldighed, arbejdstagerrettigheder, skat, ejendomsret, hugstrettigheder, indfødte folks rettigheder mm.
- De kompetente myndigheder skal have mulighed for at udføre fysiske kontrol og at udtage prøver mhp. at sikre at træet ikke er ulovligt produceret.
- Opstramning i forhold formuleringerne vedrørende påpasselighedssystemets risikoprocedure.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at ulovlig tømmerhugst overvejende er et problem i lande uden for EU, men at der for at sikre overholdelse af internationale handelsforpligtelser er behov for et instrument, som er ikke diskriminerende og som dermed også omfatter træ fældet i EU. Samtidig er der behov for at sikre, at instrumentet er proportionalt i forhold til problemets (ringe) omfang i EU, således at træbranchen ikke pålægges unødige administrative byrder. Kommissionen finder, at det fremsatte forslag sikrer en fornuftig balance, og at en fællesskabsindsats med harmoniserede krav vil være administrativt mindre byrdefuld for branchen og sikre bedre konkurrence end nationale tiltag – og samtidig være væsentlig mere effektiv. Regeringen kan tilslutte sig denne vurdering og finder på den baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der eksisterer i dag ikke nogen regler, som effektivt forhindrer, at ulovligt fældet træ sælges på EU's marked. I Danmark har vi dag en straffelovning om hæleri, pengevidvaskning mv. og

særlovgivning om handel med truede dyr og planter, herunder enkelte træsorter. Fældning og salg af ulovligt træ sker dog i en række tilfælde under omstændigheder, der ikke kan henføres under danske straffebestemmelser. Derfor er der i praksis ikke tilstrækkelige muligheder for at straffe for eller sanktionere imod import og salg af ulovligt fældet træ på det danske marked.

Med Kommissionens forslag er der tale om en forordning og derfor vil forslaget være bindende i sin helhed og have umiddelbar retsvirkning i Danmark.

Det betyder at virksomheder der omfattes af forslaget direkte forpligtes til at implementere forslagets bestemmelser, i den form som det vedtages i. Det er vurderingen at danske importører som allerede benytter sig af en certificeringsordning (FSC, PEFC og andre) eller en anden form for sporbarhedskontrolsystemer, ikke vil skulle implementere yderligere foranstaltninger som følge af denne forordning. Dog vil der være en række mindre importører, der vil skulle etablere nye foranstaltninger jf. kravene til påpasselighedssystemer.

Med hensyn til danske træproducenter vil Kommissionens forslag ikke medføre markant anderledes praksis end den som i dag administreres under den danske skovlov fra 2004 samt anden relevant lovgivning.

Eftersom definitionen på ulovligt fældet træ i Kommissionens forslag er baseret på eksisterende lovgivning i oprindelseslandet, vil det være den eksisterende danske lov vedr. skovbevarelse, skovforvaltning, og skovhugst samt lovgivning om handel, som der skal administreres efter.

Statsfinansielle, økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

I Danmark vil ordningen pålægge en række virksomheder på træmarkedet at stramme op i deres sporings- og kontrolprocedurer (for at kunne leve op til påpasselighedsordningen). Det medfører øgede administrative byrder og øgede omkostninger. Samtidig vil ordningen ifølge Kommissionens vurdering afstedkomme en mere fair og lige konkurrence på træmarkedet, hvor virksomheder der har en god sporingskontrol og godt styr på træets lovlige oprindelse, ikke i samme grad som hidtil vil kunne underbydes af virksomheder, der har mindre godt styr på det.

De(n) kompetente myndighed(er) i Danmark vil skulle sikres kapacitet til at administrere ordningen, hvilket vil være udgiftskrævende. Udgifterne hertil skal afholdes efter gældende retningslinjer.

Kommissionen opgjorde i forbindelse med fremsættelsen af forslaget at de administrative omkostninger for virksomheder omfattet af forslaget, vil beløbe sig til ca. 120 millioner kr. samlet set for hele EU. De administrative omkostninger for myndighederne opgøres til ca. 7,5 millioner kr. om året. Fordelt simpelt efter BNP, vil disse tal svare til at de administrative byrder for hhv. virksomhederne og myndighederne i DK beløber sig til ca. 2 millioner og ca. 150.000 kr. årligt. Kommissionens tal virker efter nærmere gennemgang særdeles lave. Dette skyldes bl.a. at beregningerne er baseret på gennemsnitsbetragtninger, og således tages der ikke højde for at små medlemsstater, vil have relativt større udgifter.

Skov- og Naturstyrelsen har på vegne af Miljøministeriet udarbejdet en selvstændig økonomisk konsekvensanalyse baseret på tilgængelig statistik for import af træ samt træproduktion i DK baseret på konsekvenserne af *den generelle danske holdning*. Beregninger er foretaget med en forudsætning om, at det kun er virksomheder der markedsfører træ og træprodukter på EU's marked for første gang, der vil være omfattet af forslaget. Derfor vurderes de økonomiske konsekvenser for hhv. danske importører af træ og træprodukter (import af træ og træprodukter fra 3. lande uden for EU) danske træproducenter samt de danske myndigheder.

Det vurderes at konsekvenserne for danske importører af træ- og træprodukter beløber sig til ca. 3-5 millioner kr. årligt p.g.a. ekstra omkostninger til investering, drift og vedligeholdelse af systemerne samt de nødvendige kontrolforanstaltninger. Beregningerne er lavet ud fra en forudsætning om at virksomhedernes systemer skal kontrolleres af en uafhængig tredjepart samt at det er virksomhederne selv, der bærer denne udgift. Endvidere er det forudsat at brancheorganisationer får en rolle som overvågningsorganisation, for således at udnytte viden om branchen til at nedbringe administrative byrder i forbindelse etableringen af systemerne. Desuden giver en sådan tilgang mulighed for at udnytte stordriftsfordele i forhold til udvikling og vedligeholdelse af systemerne samt etableringen af den nødvendige kontrol.

Det skal nævnes at der kan være et særskilt problem i forhold til meget små virksomheder, som ikke er medlem af brancheorganisation eller en anden form for organisation. Det har ikke været muligt at komme med vurdering af omkostningerne i disse tilfælde. Det vurderes at ca. 4.000 danske importører af træ og træprodukter, vil være omfattet af forslaget.

Det vurderes at de økonomiske konsekvenser for de danske træproducenter, vil beløbe sig til mellem 4-6 millioner årligt til investering, drift og vedligehold af systemer samt de nødvendige kontrolforanstaltninger. Dertil skal der lægges en initial engangsomkostning i forbindelse med omstillingen til de nye standarder på i størrelsesordenen det dobbelte - altså ca. 8-12 millioner. Da det er en forudsætning, at der skal foretages uafhængig 3. parts kontrol i forhold til systemerne, er beregningerne lavet med udgangspunkt i at alle træproducenter bliver certificeret efter en gruppecertificeringsordning, som er garant for lovlig skovdrift og som har indbygget uafhængig tredjepartskontrol i sin standard. Prisstrukturen i forbindelse med skovcertificering er baseret på en arealtilgang, og i den forbindelse er der betydelige rabatter, at hente jo større skovareal som skal certificeres. Beregningerne her er lavet ud fra en gennemsnitsbetragtning, hvilket vil gøre udgifterne hhv. større og mindre alt efter hvor store skovejendomme som skal certificeres. Da det er helt uvist hvorledes træproducenterne vil organisere sig som følge af nye lovkrav på området, er disse beregninger naturligvis påhæftet en væsentlig usikkerhed.

Det understreges at der i lovgivningen ingen krav stilles til at træproducenter skal lade sig certificere efter privat etablerede gruppecertificeringsordninger, men det vurderes at det vil være forbundet med større udgifter end indikeret her, at etablere egne systemer. Muligvis vil de administrative omkostninger ved etablering af systemer kunne nedbringes hvis brancheorganisationerne eller lignende fungerer som overvågningsorganisation pga. den specifikke viden om branchen samt muligheden for stordriftsfordel. Danmark har ca. 25.000 registrerede træproducenter.

Det vurderes at de økonomiske konsekvenser for de kompetente myndigheder vil beløbe sig til i størrelsesordenen 2-2,5 million kr. pr år. Beregningerne er foretaget ud fra en forudsætning om at der skal udøves en myndighedsstikprøvekontrol i forhold til træproducenter og importørers implementering af de nødvendige systemer. Derudover skal myndighederne hvert andet år afrapportere til EU-kommissionen- og parlamentet vedrørende ordningens gennemførelse og administration de to foregående år. Hvis forslaget om uafhængig 3.parts kontrol ikke kommer igennem, vurderes omkostningerne at beløbe sig til i størrelsesordenen 5-6 millioner årligt. Hvis Kommissionens forslag om, at det er de kompetente myndigheder, der skal udpege overvågningsorganisationerne må det endvidere forventes at de samlede udgifter for de(n) kompetente myndighed(er) vil øges yderligere.

Med etableringen af et forbud imod at markedsføre træ og træprodukter som er ulovligt produceret på markedet for første gang, skal der ligeledes afsættes ressourcer til den politimæssige

efterforskning. Disse omkostninger afhænger af mængden af sager, hvilket ikke er muligt at estimere på nuværende tidspunkt.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet, men forventes umiddelbart at have den største og mest positive miljøeffekt i de lande, som har størst problemer med ulovlig tømmerhugst, herunder bl.a. mange tropiske lande og Rusland.

6. Høring

Forslaget er sendt i almindelig høring den 3. november 2008 med frist den 14. november 2008.

Høringen har givet anledning til følgende bemærkninger:

Dansk Skovforening (DS) finder det positivt, at Kommissionen tager problemet med ulovlig tømmerhugst op. DS anfører samtidig, at en regulering af den pågældende art vil have begrænset virkning selv i forhold til de lande, hvor ulovlig tømmerhugst er et stort problem, fordi "kun en forsvindende andel af det træ, der afskoves, importeres til EU". DS påpeger en uklarhed i den danske oversættelse, hvor "place on the market" er oversat til "markedsføring" og nærmere specificeret som "førstegangsførsel" af træ og træprodukter, hvilket (fejlagtigt) kan forlede til den forståelse, at forslaget alene omfatter træ og træprodukter, der importeres til EU. (Efter den officielle engelske version står det klart, at forslaget omfatter både træ fra EU og træ, der importeres til EU). DS finder det urealistisk, at forordningen kommer til at omfatte så bred en vifte af træprodukter, som forslaget lægger op til, og henviser eksempelvis til de vanskeligheder, der vil kunne være forbundet med at dokumentere emballagetræs lovlige oprindelse. DS finder ikke, at de anførte påpasselighedsregler er realistiske, eksempelvis ikke kravet om at "hugstland" skal kunne oplyses (det land træet er fældet i). DS har også reservation overfor kravet om, at navn og adresse på den virksomhed, der har leveret træ, skal kunne oplyses, idet det enten er utilstrækkeligt (hvis kun sidste led i kæden skal oplyses) eller urealistisk (hvis alle led skal oplyses). DS noterer, at alle virksomheder, der markedsfører træprodukter, skal kunne godtgøre, om deres produkter er købt inden eller uden for EU og vurderer, at dette "vil kræve uanede mængder af administrative procedurer og dermed omkostninger både for virksomhederne og til kontrolforanstaltninger". DS bemærker, at de foreslåede straffebestemmelser står i kontrast til, at der er tale om "påpasselighedskriterier" (og ikke "objektivt fastsatte krav") og anfører, at der i forhold til overtrædelse af sådanne påpasselighedskriterier ikke vil kunne fastsættes sanktioner, der er "effektive" og har "afskrækkende virkning".

Dansk Træforening (DT) støtter, at der udarbejdes EU-lovgivning på området, men påpeger samtidig, at kun ganske få af foreningens medlemmer individuelt har resurser til at imødekomme forslagets forpligtelser. DT ytrer bekymring over, at "helt centrale elementer" i det konkrete forslag overlades til gennemførselsbestemmelserne. DT støtter principielt, at forslaget omfatter en bred vifte af træprodukter, så der stilles samme krav til råtræ som til forarbejdede produkter, men betvivler, at det vil være gennemførligt at kontrollere alle de omfattede produktgrupper. DT undrer sig samtidig over, at træ til bioenergi ikke er omfattet. DT påpeger en række uklarheder i forslaget, herunder: 1) hvad der konkret menes med en "førstegangsførsel" af træ og træprodukter og hvilke virksomheder, der vil være omfattet af forordningen, 2) hvad der nærmere skal indgå i den "beskrivelse" virksomheder skal kunne levere for træ og træprodukter, 3) hvordan hugstland skal specificeres for sammensatte produkter og hvordan dette relateres til toldbestemmelser ift. oprindelsesland (som refererer til det land, hvori et produkt sidst har undergået en væsentlig værdiforøgende bearbejdning), 4) om adgangen til (ofte følsomme) informationer, som virksomheder skal kunne levere, 5) om kravene til dokumentation for legalt produceret træ, 6) hvad der nærmere vil blive krævet af en risikostyringsprocedure og i hvilket omfang erhvervet vil blive

inddraget i den endelige fastlæggelse af sådanne krav, 8) efter hvilke kriterier den kompetente myndigheds anerkendelse af overvågningsorganer vil ske, 9) hvordan der sikres en ensartet implementering på tværs af EU samt 10) hvordan det nedsatte Udvalg for Træhandel skal sammensættes. DT finder det afgørende, at der i Danmark og resten af EU afsættes de fornødne ressourcer til at sikre en gnidningsløs implementering og håndhævelse af bestemmelserne.

Greenpeace (GP) udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har fremsat forslag på området, men finder at det lider af en række mangler. GP fremhæver: 1) at forslaget ikke gør det obligatorisk at "lovlige tømmer" lever op til principper om bæredygtig skovforvaltning, men begrænser sig til "overensstemmelse med hugstlandets lovgivning", 2) at besiddelse, handel og markedsføring af "illegalt tømmer" i EU ikke eksplicit gøres til en strafbar lovovertrædelse, 3) at virksomheder ikke bliver pålagt at bevise "lovligheden" af de produkter de markedsfører, men kun til at udøve "fornøden omhu" for at " mindske risikoen" samt 4) at de organer, som skal overvåge virksomhedernes overholdelse af fornuften omhu, ikke obligatorisk er forpligtet til at være udstyret med ressourcer til at foretage dybdeborende undersøgelser af ulovligheder. Derudover savner GP en logisk begrundelse for, at træ og træprodukter til energiproduktion ikke er omfattet af forslaget. GP foreslår følgende ændringer: 1) at der fastsættes specifikke og strenge krav til definitionen af "lovlige" træ og træprodukter, der reelt hjælper til at beskytte skov og biologisk mangfoldighed, begrænser menneskeskabt klimaforandring og respekterer "skov-afhængige" samfund og oprindelige folks rettigheder, 2) import, salg og besiddelse af ulovligt tømmer gøres til en lovovertrædelse og gør det til et krav, at virksomheder fremlægger bevis for lovligheden af de produkter de markedsfører, 3) at forslaget fastlægger regler for et pålideligt sporingsystem byggende på tredjepartsverifikation og uafhængig overvågning samt at der skal udarbejdes vejledning til virksomheder samt 4) at overvågningsorganer og/eller kompetente myndigheder udstyres med magtmidler og beføjelser til såvel at kontrollere træprodukterne, efterforske ulovligheder og til at retsforfølge lovovertrædere.

Brancheforeningen for kontor og papir i Danmark (KONPA) hilser generelt forslaget velkomment på baggrund af de bagvedliggende intentioner. KONPA anfører dog samtidig, at det er foreningens opfattelse, at det er "uhensigtsmæssigt og unødvendigt at indføre et nyt udgiftskrævende regelsæt, som bliver et tillæg til de eksisterende og tilstrækkelige procedurer for papir og papirmasse". KP henviser til, at der på skovbrugsområdet findes certificeringssystemer, som også kan finde anvendelse på papirprodukter (FSC og PEFC, som KONPA anslår til at dække 80 % af skovarealet i Norden).

Nepenthes (NP) vurderer sammenfattende, at den foreslåede model ikke står mål med omfanget og konsekvenserne af den ulovlige tømmerhugst samt at den "kun i ringe grad vil begrænse importen af ulovligt træ til EU". Blandt kritikpunkterne anfører NP konkret 1) at forslaget ikke i praksis forbyder markedsføring og import af ulovligt træ i EU samt at det overlades til virksomhederne at indføre systemer og udføre egenkontrol og at dette giver konkurrencefordele ift. virksomheder, der anvender tredjepartsverifikation for lovligt træ, 2) at kravet om egenkontrol kun gør sig gældende første gang en virksomhed markedsfører et produkt i EU og at en virksomhed "ikke behøver spore oprindelsen af sit træ, når det pågældende produkt først er markedsført i EU", 3) at det er uklart hvad der menes med at en virksomhed skal udvise "påpasselighed", og at dette giver rum for meget vide fortolkningsmuligheder og dermed uklarhed om "hvilken salgs træ som faktisk vil blive tilladt importeret til EU". NP anbefaler, at man anvender enten en model med "grænsekontrol for at forhindre import af ulovligt fældet træ" eller "lovkrav om, at kun lovligt fældet træ og træprodukter heraf må markedsføres". Disse modeller finder NP bedre vil tilgodese virksomheder, som allerede i dag stiller krav til sine leverandører ved at engagere sig i skovcertificering. NP anbefaler at man indfører et nationalt forbud mod handel med og markedsføring af ulovligt træ i Danmark, herunder

med kategorisering af lande efter risiko for forekomst af ulovligt fældet træ, således at fx dokumentation for dansk fældet træ samtidig vil gælde som dokumentation for lovligt fældet træ. NP anbefaler, at EU definerer kriterier for bæredygtig skovforvaltning – og mål for anvendelse af træ herfra – samt at der indføres bindende regler for offentligt indkøb af træ i Danmark med minimumskrav om dokumenterbart lovligt produceret træ, krav om at det tilstræbes også at købe bæredygtigt træ og fastsættes mål for, hvornår alt indkøbt træ skal være bæredygtigt.

PEFC Danmark (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes - PD) finder det positivt, at forslaget rummer mulighed for at private frivillige initiativer kan fungere til opfyldelse af de foreslåede krav og vurderer umiddelbart, at PEFC ville kunne udgøre en sådan, dog med forbehold at de nærmere gennemførelsesbestemmelser, som vil blive fastsat af kommissionen. PD påpeger nogle uklarheder i forslaget, fx mht. hvad der forventes indeholdt i en risikostyringsprocedure, hvor ofte revisioner, som skal sikre en effektiv anvendelse af ordningen, skal gennemføres og mht. den nærmere udfyldelse af de – forskellige – roller der tiltænkes de i forslaget omtalte ”overvågningsorganer”.

Træets Arbejdsgiverforening (TA) ”støtter Kommissionens kamp mod illegal hugst”, men har en række reservationer i forhold til forslaget. TA finder det uacceptabelt med en ”omvendt bevisbyrde”, og påpeger at forslaget er uklart og efterlader mange detaljer til Kommissionens gennemførelsesbestemmelser. TA frygter, at forslaget i sin nuværende form vil skabe ”yderligere bureaukratiske byrder og ekstra administration, der slet ikke står i forhold til problemets omfang”. Konkret anfører TA en række uklarheder, som er tilsvarende beskrevet i høringssvar fra Dansk Træforening (jf. ovenstående).

Bidrag til den kommenterede dagsorden har været i skriftlig høring i miljøspecialudvalget den 8. januar med frist den 9. januar 2009. Høringen har givet anledning til følgende bemærkninger:

Dansk energi finder, at den danske holdning vedrørende energitræ kan medføre unødvendig dobbeltregulering af energitræ og anbefaler, at regeringens foreløbige holdning justeres således, at det pågældende afsnit udgår.

Dansk skovforening (DS) finder, at et egentligt forbud med bevisbyrden lagt på den pågældende virksomhed vil være en uforholdsmæssig stor byrde for virksomheder set i relation til problemets omfang i forhold til de virksomheder, der rammes af forbuddet. Endvidere finder DS, at man ved at eventuelt stille yderligere krav til dokumentation til træ, der importeres til EU fra lande, som har indgået partnerskabsaftale under FLEGT-licensordningen, vil ideen med og incitamentet til at indgå aftalerne forsvinde. SK finder således, at det bør være muligt i FLEGT-licensordningen at tage hånd om problematikken, således at træ med FLEGT-licens er garanti for lovlighed for de virksomheder, der importerer det.

Fagligt Fælles Forbund (3F) anbefaler, at der indføres kriterier for bæredygtig skovforvaltning samt at der indføres bindende krav for offentlige indkøb. Endvidere anbefaler 3F, at det tilstræbes at købe bæredygtigt træ samt at der fastsættes mål for hvornår alt indkøbt træ skal være bæredygtigt.

Bidrag til den kommenterede dagsorden har været forelagt miljøspecialudvalget den 3. juni og har givet anledning til følgende bemærkninger:

Greenpeace havde inden mødet fremsendt skriftlige bemærkninger og bakker overordnet set op om regeringens holdning. Greenpeace finder herudover, at et forbud mod markedsføring af ulovligt træ

på EU's marked bør omfatte alle, der handler med træ og træprodukter - og ikke kun de virksomheder, der markedsfører træ og træprodukter for første gang. Samtidig udtrykker Greenpeace bekymring for forhandlingssituationen i rådet og appelerer til, at man opnår politisk enighed på rådsmøde (land og fisk) den 22.-23. juni.

Træets Arbejdsgiverforening fandt i forhold til de økonomiske konsekvenser, at det samlede beløb for de danske træproducenter på 4-6 mio var lavt sat og bemærkede, at omkostningerne for de enkelte virksomheder ville være højere.

Dansk Skovforening spurgte til det omfattede produkter i forslaget, herunder emballagetræ. Det fremgik af notatet, at emballagetræ ikke var omfattet, hvis det var en handelsvare i sig selv, hvilket ikke fremgik klart af de enkelte bilag. Samtidig fandt Dansk skovforening i henhold til Skov- og Naturstyrelsens beregninger, at disse byggede på at træproducenter (skovejerne) blev certificeret efter en gruppeordning. I øjeblikket var omkring 29.500 ha privat skov certificeret, hvilket svarede til omkring 8 % af det private areal. Det var derfor meget forskelligt hvor klar de enkelte ejere var til at blive certificeret og der ville for nogen være betydelige omkostninger forbundet med at opfylde dokumentationskravene.

Bidrag til den kommenterede dagsorden har været forelagt miljøspecialudvalget den 18. november 2009 og har givet anledning til følgende bemærkninger:

Dansk skovforening (DS) hilser initiativet om at der skal laves EU lovgivning vedr. handel med ulovligt tømmerhugst velkommen.

DS er tilfreds med at emballagetræ tilsyneladende er undtaget fra forordningen.

Desuden finder *DS* det mærkværdigt hvis energitræ ikke omfattes af forordningen, når bl.a. flis som typisk anvendes til energiformål er omfattet.

DS finder den brede definition af ulovligt fældet træ problematisk. I den forbindelse understreger *DS* at lovlighedsdefinitionen klart skal definere hvilke lovlighedskrav virksomhederne er stillet overfor.

DS finder desuden at Skov- og Naturstyrelsens beregninger over de administrative omkostninger for skovejere er vurderet for lave.

Greenpeace er generelt tilfreds med regeringens generelle holdning, men bemærker at alle virksomheder i leverandørkæden bør omfattes af forslagets krav om at etablere påpasselighedssystemer mv. En sådan skærpelse vil ifølge GP medvirke til, at stramme lovgivningen og gøre ordningen mere robust over for handlen med ulovligt tømmer.

7. Forhandlingssituationen

Kommissionen præsenterede forslaget på rådsmødet (land og fisk) den 27. – 28. oktober 2008.

Forslaget var på dagsordenen til politisk drøftelse for rådsmøde (land og fisk) 19. januar 2009. En lang række medlemsstater påpegede her vigtigheden af at forslaget ikke måtte medføre uproportionale byrder for erhvervslivet. Flere herunder Danmark fandt, at Kommissionens forslag ikke var ambitiøst nok og ønskede forslaget suppleret med et egentligt forbud imod markedsføring af ulovligt tømmer på EU's marked.

Der har i forhandlingerne været flere udeståender i rådet, herunder udpegning af overvågningsorganisationer i komiteprocedure eller hvorvidt dette henhører under de kompetente myndigheder i det enkelte medlemsland samt den lovlighedsdefinition, som skal anvendes i forordningen.

Et overvejende flertal af medlemslandene støtter ikke, at virksomhedernes påpasselighedssystemer skal overvåges af uafhængig 3. part.

De primære udeståender forhandlingerne drejer sig om en supplerende af påpasselighedssystemet med et egentligt forbud mod markedsføring af ulovligt træ på EU's marked, hvilket bakkes på af flere lande, herunder Danmark. Samtidig ønsker en række medlemslande en udvidelse af de i forslaget bilag omfattede produkter (anvendelsesområde). Slutteligt ønsker en række lande en forlængelse af fristen for i krafttrædelse og dato for hvornår forordningen finder anvendelse forlænget fra 2 til 3 år, mens flere medlemslande, herunder Danmark ønsker en fastholdelse af 2 år.

Der er endvidere fremsat et forslag om faseindel implementering af de produkter, som er omfattet af ordningen. Det betyder, at træprodukterne indføres i tre trin. Sammensatte træprodukter som fx møbler, papirmasse og papir vil således først blive omfattet 4 år efter forordningens ikrafttrædelse og kun hvis Kommissionen vurderer at det findes relevant. Flere medlemsstater herunder Danmark finder en sådan faseinddeling særdeles kritisabel - bl.a. fordi det vurderes, at det vil svække lovgivningens effektivitet markant.

8. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen.

Danmark har i årevis haft kamp mod ulovlig tømmerhugst og relateret handel som en prioriteret mærkesag - både i den hjemlige offentlige indkøbspolitik, i EU og i internationale skovforhandlinger.

Danmark har endvidere i EU gennem længere tid særligt betonet behovet for at se på mulighederne for yderligere generel regulering, som kan supplere den frivillige licensordning for import af træ. Regeringen er på den baggrund grundlæggende positivt stemt overfor indførelse af ny EU-regulering på området.

Regeringen havde gerne set, at Kommissionens forslag var udformet som et egentligt forbud mod markedsføring af ulovligt træ på EU's marked.

Derfor lægger Regeringen vægt på at der etableres et egentligt forbud mod at markedsføre ulovligt træ på EU's marked. Regeringen finder at sådan forbud alene skal gælde i forhold til de virksomheder, der markedsfører træ- og træprodukter for første gang. Et forbud der vil gælde for hele leverandørkæden, vurderes kun at ville have en begrænset yderligere effekt og at de forbundne meromkostninger derfor vil være uproportionale. Etableringen af et egentlig forbud vil således motivere virksomhederne til at etablere effektive påpasselighedssystemer.

Samtidig vil regeringen lægge vægt på, at der etableres en effektiv påpasselighedsordning. Konkret indebærer det, at Danmark i forhandlingerne lægger vægt på, at der inden for rammerne af Kommissionens forslag skal stilles yderligere krav, som i højere grad vil ansvarliggøre virksomhederne. Derfor vil Danmark i forhandlingerne arbejde for, at det i forbindelse

påpasselighedssystemets risikovurderingsprocedure gøres forbudt at markedsføre træ på EU's marked, hvis der er høj risiko for at træ eller træprodukter hidrører fra ulovlig tømmerhugst.

Fastlæggelsen af indikatorer for hvornår der er tale om høj risiko bør fastlægges i gennemførelsesbestemmelserne, mens de overordnede kriterier for høj og lav risiko bør fastlægges i selve rådsforordningen. Danmark vil arbejde for at følgende kriterier som minimum skal indgå i rådsforordningen med henblik på at definere rammerne for risikovurderingen: hyppig forekomst af ulovlig tømmerhugst i oprindelseslandet, træets art eller slægt, kompleksiteten af leverandørkæden, anvendelse af internationalt anerkendte certificeringsordninger.

Derudover lægger regeringen vægt på at påpasselighedssystemerne skal underlægges en uafhængig 3. parts kontrol for dermed at sikre en gennemskuelig og effektiv implementering af påpasselighedsordningen.

Danmark arbejder endvidere for, at overvågningsorganer skal udpeges af Kommissionen i en komiteprocedure (rådgivningsproceduren) og ikke i den enkelte medlemsstat jf. Kommissionens oprindelige forslag, hvilket vil medvirke til at sikre en ensartet og harmoniseret implementering af loven på tværs i EU

Samtidig finder Regeringen generelt, at påpasselighedsordningen bør understøtte - og skal kunne bygge på - velfungerende etablerede systemer, herunder eksisterende certificeringsordninger.

Regeringen er enig, i at definitionen af lovligt fældet træ må bero på lovgivningen i det land, hvor træet er fældet. Regeringen lægger derfor vægt på, at definitionen af lovligt fældet træ skal præciseres således at det klart fremgår, at relevant lovgivning i forhold til udøvelse af bæredygtig skovdrift indgår i definitionen, herunder lovgivning om sikring af hensyn til natur og miljø, arbejdstagerrettigheder og brugsrettigheder samt betaling af relevante hugstafgifter og skatter, som er afledt af skovdrift og skovhugst eksplicit indeholdes i forordningens definition af lovligt fældet træ.

Regeringen lægger således også vægt på, at ny EU lovgivning ikke påfører træeksportører i udviklingslande uforholdsmæssige byrder, hvilket understøttes i at definitionen af lovligt fældet træ baseres på oprindelseslandets allerede eksisterende lovgivning.

Regeringen kan støtte, at den nærmere fastlæggelse af krav, som i en række tilfælde vil være af meget teknisk karakter, fastlægges i komiteprocedure som foreslået, men finder, at der på enkelte områder kan være behov for en nærmere fastlæggelse af krav allerede i forordningen.

I henhold til FLEGT- licensordningen er regeringen opmærksom på risikoen for, at partnerlande importerer ukontrolleret træ fra tredjelande, bearbejder det og senere eksporterer dette til EU med FLEGT-licens. Ideelt set burde licensundtagelsen alene gælde træ, der både er fældet i og eksporteret fra et partnerland. Danmark arbejder derfor i henhold til EU's forhandlingerne om FLEGT partnerskabsaftaler med tredjelande løbende på en sådan skærpelse for at begrænse risikoen for hvidvaskning.

Danmark kan støtte kommissionens forslag om produktafgrænsning og lægger vægt på, at produktgrupperne omfattet af forslagets bilag bibeholdes og udvides løbende efter behov i en komiteprocedure.

Eftersom genbrugstræ ikke er omfattet af Kommissionens forslag finder Danmark det centralt at begrebet genbrugstræ defineres nærmere i forordningen. I den forbindelse arbejder Danmark for at kun træ, som genbruges efter at have været cirkuleret i forbrug (post-consumer), falder ind under denne definition.

Regeringen lægger vægt på at energitræ omfattes af forordningen, idet en automatisk undtagelse af træ, som vil være omfattet af EU's kommende direktiv om bæredygtighedskriterier for energitræ, er uhensigtsmæssig. Principielt bør systemkrav til sikring af lovligt fældet træ ikke bero på træets slutanvendelse bl.a. fordi en sådan friholdelse kan skabe en utilsigtet konkurrenceforskydning af markedet for træ og træprodukter.

Slutteligt lægger Regeringen særlig vægt på, at forslaget generelt udformes på en sådan måde, at det ikke er i strid med WTO-reglerne.

9. Tidligere forelæggelser fra Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. oktober forud for rådsmødet (land og fisk) den 27.-28. oktober 2008 jf. foreløbigt samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. oktober 2008 samt den 14. januar forud for rådsmødet (land og fisk) den 19. januar 2009, jf. samlenotat oversendt den 8. januar 2009

Grundnotat om forslaget er oversendt den til Folketingets Europaudvalg den 1. december 2008.